

БУХГАЛТЕРСЬКА ТЕРМІНО-
СИСТЕМА ТА РЕГУЛЯТОРНА
ДІЯЛЬНІСТЬ В СФЕРІ ОБЛІКУ,
КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ

ACCOUNTING TERMINOLOGICAL
AND REGULATORY ACTIVITIES
IN THE FIELD OF ACCOUNTING,
CONTROL AND AUDIT

УДК 657.425

JEL Classification M41

Дерев'яно Світлана

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Національний університет біоресурсів та природокористування України, м. Київ, Україна

E-mail: derevjanko@ukr.net

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Derevjanko Svetlana

Cand. Sci. (Ekon), Assoc. Prof., Department of accounting and auditing

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: derevjanko@ukr.net

CURRENT ISSUES DEPRECIATION FIXED ASSETS

Анотація

Актуальність. У статті досліджено сутність, роль та основні аспекти амортизації основних засобів, а також зміни, що відбулися в обліку основних засобів у зв'язку із введенням в дію ПКУ.

Методи. Використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема ретроспективного аналізу, групування, порівняння, наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу тощо.

Результати. Проаналізовано розвиток наукових поглядів учених щодо нарахування зносу та амортизації основних засобів, чинники, що впливають на вибір методу нарахування амортизації. Доведено, що запровадження ПКУ в основному узгодило розбіжності у понятійному апараті засобів праці, визнало категорію „основні засоби“, а гармонізація бухгалтерської та податкової концепцій амортизації сприятиме інноваційному розвитку підприємницької діяльності. ПКУ наближено правила визначення амортизаційних відрахувань у податковому обліку до національних П(С)БО, які полягають у наступному: розширена класифікація основних засобів у податковому обліку, яка передбачає 16 груп основних засобів замість 4-х, здійснюється пооб'єктний облік балансової вартості основних засобів, що входить до складу кожної окремої групи, включаючи вартість поліпшення основних засобів, отриманих безоплатно або в оперативний лізинг (оренду) та в цілому по групі як сума балансових вартостей окремих об'єктів такої групи, критерій визнання приналежності об'єкта до основних засобів збільшився до 2500грн., сучасна податкова концепція передбачає ведення обліку основних засобів з метою нарахування амортизації за кожним окремим об'єктом основних засобів, на відміну від попереднього загальногрупового варіанта нарахування амортизації.

Перспективи. Запропоновано на законодавчому рівні здійснювати поділ основних засобів на групи із встановленням строків корисного використання.

Ключові слова: основні засоби, облік, амортизація, знос, метод амортизації, строк корисного

використання, ліквідаційна вартість.

Abstract

Introduction, Purpose. In the article investigational essence, role and basic aspects of depreciation of the fixed assets, and also changes which took place in the account of the fixed assets in connection with introduction in an action of the Internal revenue code of Ukraine.

Methods. It is used scientific and special methods are used, in particular retrospective analysis, grouping, comparison, scientific abstraction, induction and deduction, analysis and synthesis, and others like that.

Results. Development of scientific looks of scientists is analysed in relation to the extra charge of wear and depreciation of the fixed assets, factors which influence choice of method of charging amortization. Is well-proven that introduction of the Internal revenue code mainly co-ordinated divergences in the concept vehicle of facilities of labour, acknowledged a category the „fixed assets“, and harmonization of book-keeping and tax conceptions of depreciation will assist innovative development of entrepreneurial activity. Tax Code of Ukraine approximately rules of depreciation in the tax records to national P (S), which are as follows: expanded classification of fixed assets in tax accounting, which involves 16 groups of fixed assets instead of 4, carried out an objective accounting book value fixed assets, which is part of each individual group, including the cost of improvement of fixed assets acquired free of charge or for operating leasing (rental) and the whole group as the sum of the carrying amount of individual objects of the group, the criterion of recognition belonging to the main object assets increased to 2500hrn., the modern concept provides tax accounting of fixed assets for the purpose of calculating depreciation for each individual item of property, unlike the previous version zahalnohrupovoho depreciation.

Discussion. A legislatively implement the separation of fixed assets in the group with the establishment of its useful life.

Keywords: fixed assets accounting, amortization, depreciation, amortization method, useful life, residual value.

Аннотация

Актуальность. В статье исследовано сущность, роль и основные аспекты амортизации основных средств, а также изменения, которые состоялись в учете основных средств после принятия НКУ.

Методы. Используются общенаучные и специальные методы, в частности ретроспективного анализа, группирования, сравнения, научной абстракции, индукции и дедукции, анализа и синтеза и т.п.

Результаты. Проанализировано развитие научных взглядов ученых относительно начисления износа и амортизации основных средств, факторы, которые влияют на выбор метода начисления амортизации. Доказано, что внедрение НКУ в основном согласовало расхождения в понятийном аппарате средств труда, признало категорию „основные средства“, а гармонизация бухгалтерской и налоговой концепций амортизации будет содействовать инновационному развитию предпринимательской деятельности. НКУ приближенно правила определения амортизационных отчислений в налоговом учете к национальным П(С)БУ, которые заключаются в следующем: расширена классификация основных средств в налоговом учете, которая предусматривает 16 групп основных средств вместо 4-х, осуществляется пообъектный учет балансовой стоимости основных средств, которая входит в состав каждой отдельной группы, включая стоимость улучшения основных средств, полученных безвозмездно или в оперативный лизинг (аренду) и в целом по группе как сумма балансовых стоимостей отдельных объектов такой группы, критерий признания принадлежности объекта к основным средствам увеличился до 2500грн.), современная налоговая концепция предусматривает ведение учета основных средств с целью начисления амортизации за каждым отдельным объектом основных средств, в отличие от предыдущего общегруппового варианта начисления амортизации.

Перспективы. Предложено на законодательном уровне осуществлять разделение основных

средств на группы с установлением сроков полезного использования.

Ключевые слова: *основные средства, учет, амортизация, износ, метод амортизации, срок полезного использования, ликвидационная стоимость.*

Актуальність. Матеріальною основою будь-якого виробничого процесу є основні засоби. Раціональне їх використання сприяє покращенню техніко-економічних показників роботи підприємства. Користувачі мають бути забезпечені достовірною та повною інформацією щодо використання основних засобів. З часу переходу України на міжнародні стандарти обліку та звітності багато непорозумінь викликали питання сутності амортизації основних засобів та методики її нарахування. Весь цей час фахівці звертали увагу на необхідність застосування єдиної методології при відображенні амортизації активів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Протягом багатьох років питання, пов'язані з амортизацією, були предметом дискусій як серед вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Вагомий внесок у вивчення проблемних питань у різні часи внесли М.Т.Білуха, І.О.Бланк, Ф.Ф.Бутинець, С.Ф.Голов, В.Г.Лінник, М.С.Пушкар, Л.К.Сук, Н.М.Ткаченко та багато інших. Результати теоретичних і практичних розробок з питань удосконалення обліку основних засобів та їх амортизації мають велике значення для вітчизняної теорії обліку та її подальшого розвитку. Проте залишається ряд невирішених питань щодо вибору методів нарахування амортизації основних засобів.

Мета – дослідити економічну суть амортизації основних засобів, вивчення фактичного стану та здійснення критичного аналізу діючої практики її нарахування та обліку, розробка науково-обґрунтованих рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення обліку амортизації.

Методи. У статті використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема ретроспективного аналізу, групування, порівняння, наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу тощо.

Результати. Обліковий термін «основні засоби» в політекономії ототожнюється з наступними категоріями: капітал, основні фонди, основний капітал, засоби виробництва. А.Сміт зазначав, що головною рушійною силою економічного прогресу є капітал [10, с.205]. На його думку основний капітал – це той капітал, який направлений на поліпшення землі, купівлю машин та устаткування, інструментів та інших предметів, які приносять дохід, не втрачаючи при цьому своєї натурально-речової форми. Ф.Кене зазначав, що капітал – це не гроші, а ті засоби виробництва, які можна придбати за гроші [1, с.154]. На думку Д.Рікардо капітал – це частина багатства країни, яка використовується у виробництві та складається із інструментів, сировини, машин та іншого, що є необхідним для того, щоб привести в рух працю [10, с.387]. Він зазначав, що один і той же вид капіталу, залежно від того, де він знаходиться або розглядається, може виступати і як основний, і як оборотний капітал. Під основним капіталом Дж.С.Міллі розумів капітал, який міститься в знаряддях виробництва, які відрізняються порівняно тривалим існуванням та виконують свою роль у виробництві, не вилучаючись з нього [3]. Він вказував на багаторазову участь основного капіталу у виробничому процесі.

Теоретичні засади капіталу найбільш ґрунтовно досліджені К.Марксом. Він зазначав, що засоби праці протягом усього процесу їх функціонування зберігають свою

форму по відношенню до продукту, а після повного фізичного зносу вони ідуть на брухт та замінюються новими. Головна розбіжність між видами капіталу, на його думку, полягає у способі перенесення своєї вартості на виготовлений продукт: оборотний капітал (у формі матеріалів, заробітної плати) відразу повністю переноситься на виготовлений продукт, а основний капітал (у формі будівель, споруд, устаткування) переносить свою вартість на нього частинами.

Основні засоби за тлумаченням, наведеним у Податковому кодексі України (ПКУ) – це матеріальні активи, у т.ч. запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад 1 рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [9]. Згідно П(С)БО 7 основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство (установа) утримує з метою використання їх для виробництва (діяльності) або постачання товарів, надання, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк використання (експлуатації) яких більше одного операційного циклу, якщо він довший за рік [11]. Як бачимо, в податковому законодавстві наводяться вартісні критерії належності об'єктів до основних засобів.

На баланс підприємства основні засоби зараховуються за первісною вартістю (історичною (фактичною) собівартістю) необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених на придбання (створення) необоротних активів. До первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень, фінансові витрати не включаються (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів на підставі П(С)БО 31 «Фінансові витрати»). Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, які пов'язані з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від його використання.

У бухгалтерському обліку будівлі, споруди та передавальні пристрої обліковуються у складі однієї групи, тоді як в податковому обліку виділяються окремі підгрупи групи 3 для обліку будівель, споруд та передавальних пристроїв, із зазначенням для кожної з них мінімально допустимого строку корисного використання. В цьому є сенс, оскільки передавальні пристрої експлуатуються значно менший відрізок часу, ніж будівля.

Величина амортизаційних відрахувань показує ступінь зношеності об'єктів основного капіталу. Сума амортизації – це частина вартості основного капіталу, яка у зв'язку з його зносом переноситься на виготовлену продукцію, а після її реалізації існує як сума грошей, призначена для відшкодування зносу. Терміни «знос» і «амортизація» згадуються в П(С)БО 7. Так, знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання, а амортизація – систематичний розподіл

вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації). Визначення поняття «амортизація» наведене і в ПКУ – це систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Згідно визначення, наведеного в ПКУ, вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, яка амортизується – це первісна або переоцінена вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості. Але в ПКУ не наведене тлумачення «ліквідаційної вартості», лише у п.14.1.84 зазначається, що інші терміни для цілей розділу III використовуються у значеннях, наведених у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національних і міжнародних положеннях (стандартах) фінансової звітності, положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. Отже, в питанні тлумачення «ліквідаційної вартості» основних засобів слід керуватися визначенням, наведеним у П(С)БО 7: «ліквідаційна вартість – це сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією)» [11]. Ліквідаційну вартість об'єкта основних засобів підприємство визначає самостійно та враховує припущення про можливу суму коштів, яку воно очікує отримати від реалізації або ліквідації такого об'єкта по закінченню строку його корисного використання. При цьому ліквідаційна вартість може бути встановлена і на нульовому рівні.

Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта, який визначається підприємством при визнанні даного об'єкту активом (при зарахуванні на баланс) та призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації (п.23 П(С)БО 7). Її починають нараховувати, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання і припиняють з місяця, наступного за місяцем його вибуття, переведення на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. У бухгалтерському та податковому обліку нарахування амортизації здійснюють із застосуванням одних і тих же методів: прямолінійним, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивним, виробничим. Згідно наказу Міністерства фінансів України №372 від 18.03.2011р. було внесено зміни до п.29 П(С)БО 7 «Основні засоби», і тепер нарахування амортизації у разі застосування виробничого методу амортизації припиняється з дати, що настає за датою вибуття об'єкта основних засобів [11]. Нарахування амортизації в цілях оподаткування здійснюється підприємством за методом, визначеним наказом про облікову політику з метою складання фінансової звітності. Він може переглядатися у разі зміни очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання (п.145.1.9) [9]. Отже, у бухгалтерському та податковому обліку має застосовуватись один і той же метод нарахування амортизації.

До вибору того чи іншого методу нарахування амортизації підприємство має підходити виважено. Одні вважають найоптимальнішим методом амортизації метод

зменшення залишкової вартості, оскільки в перші роки експлуатації об'єкта його ефективність більша, ніж в останні, а отже і сума амортизаційних відрахувань в перший період більша [6]. Інші пропонують виробничий метод, оскільки він дає можливість максимально рівномірно нараховувати амортизаційну вартість на виготовлену продукцію [8]. Ще інші віддають перевагу методу прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивному, оскільки вони сприяють більш ефективному використанню активу впродовж першої половини періоду його експлуатації [5]. Єленчук С.Г. вважає, що найкращим методом є прямолінійний, оскільки він є рівномірним, стабільним, простим, точним [7]. Отже, при виборі того чи іншого методу доцільно керуватися наступним: потрібно чітко розуміти важливість такого вибору і не вдаватися до найлегшого, щоб не зазнати в майбутньому небажаних збитків; враховувати конкурентоспроможність підприємства; питання щодо встановлення ліквідаційної вартості та строку корисного використання, методів амортизації регламентувати стандартами та розкривати в обліковій політиці.

Правила визначення амортизаційних відрахувань у податковому обліку максимально наближені до національних П(С)БО. Як у податковому, так і в бухгалтерському обліку виділяють 16 груп основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. За кожною групою закріплені не норми амортизації, а мінімально допустимі строки корисного використання. При цьому строк корисного використання встановлюється наказом по підприємству при зарахуванні об'єкту на баланс. Він не може бути меншим ніж той, який визначено в ПКУ [9]. Облік балансової вартості основних засобів, що входять до складу кожної окремої групи здійснюється пооб'єктно, включаючи вартість поліпшення основних засобів, отриманих безоплатно або в оперативний лізинг (оренду) та в цілому по групі як сума балансових вартостей окремих об'єктів такої групи.

У бухгалтерському обліку підприємство має право самостійно встановлювати вартісний критерій визнання об'єкта основним засобом (п.5.2. П(С)БО 7), тоді як в податковому такого права не передбачено. Матеріальні активи вартістю менше 2500 грн. зараховуються до 11 групи «Малоцінні необоротні матеріальні активи» для потреб нарахування амортизації. Під час надходження матеріального активу на підприємство і визнання його потрібно звернути увагу на термін корисного використання, вартість та визначити, до якої із 16 податкових груп належить даний об'єкт.

Надзвичайно важливою є вартісна оцінка об'єктів основних засобів. МСФЗ дозволяють використовувати такі методи оцінки активів: за фактичною собівартістю, відновною вартістю, можливою ціною продажу, дисконтованою вартістю активу. В національній обліковій практиці традиційним способом оцінки є відображення основних засобів за первісною вартістю, яка складається з фактичних витрат на їх виробництво і придбання, але використовуються і інші види (залишкова, амортизаційна, переоцінена, справедлива, ліквідаційна).

Для обліку нарахованої суми амортизації використовують рахунок 13 «Знос необоротних активів». Він має субрахунки: 131 «Знос основних засобів» (узагальнюється інформація про знос тих необоротних активів, облік яких ведеться на рахунку 10 «Основні засоби»); 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів» (узагальнюється інформація про суму зносу тих необоротних активів, облік яких ведуть на рахунку

11 «Інші необоротні активи»); 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів» (узагальнюється інформація про суму накопиченої амортизації нематеріальних активів); 134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів» (відображають інформацію про суму амортизації, нарахованої на довгострокові біологічні активи, облік яких здійснюється на субрахунку 162 «Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю» та 164 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю»).

Нарахована амортизація включається до складу витрат основного виробництва (рах.23 «Виробництво»), загальновиробничих витрат (рах.91 «Загальновиробничі витрати»), адміністративних витрат (рах.92 «Адміністративні витрати»), витрат на збут (рах.93 «Витрати на збут»), інших витрат операційної діяльності (рах.94 «Інші витрати операційної діяльності») залежно від цілей використання об'єкта основних засобів: з використанням рахунків класу 8 «Витрати за елементами»: Дт 83 «Амортизація» Кт 131, 132; Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 83; з використанням лише рахунків класу 9 «Витрати»: Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 131, 132.

Сучасна система нарахування амортизації є недосконалою. Як було зазначено вище, амортизація основних засобів починає нараховуватися в бухгалтерському обліку з наступного місяця після введення їх в експлуатацію. Але в П(С)БО 7 (п.29) зазначено, що нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт став придатним для корисного використання. Не слід забувати, що приданим для корисного використання може бути і те обладнання, яке не потребує монтажу і зберігається на складі. На нашу думку, формулювання п.29 П(С)БО 7 (передостанній абзац) доцільніше викласти у такій редакції: «Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію».

В науковій літературі не існує одностайної думки щодо найдоцільнішого з методів. Обираючи той чи інший метод, на наш погляд, потрібно враховувати метод обачності та очікуваний спосіб отримання економічних вигод від використання об'єктів. Саме такий підхід відповідає вимогам МСБО/МСФЗ. У більшій мірі принципу обачності відповідає метод зменшення залишкової вартості, оскільки найбільша сума амортизації нараховується в перші роки використання об'єкта. Наступними є метод прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивний метод. За умови рівномірного випуску продукції показник виробничого методу наближається до прямолінійного.

Банасько Т.М. пропонує з позиції амортизації основні засоби умовно поділяти на два типи: а) безпосередньо зайняті у виробництві, допоміжні та обслуговуючі (субрахунки 104, 105, 106). Для всіх основних засобів, віднесених до цього типу, щодо яких є можливість достовірно та з мінімальними витратами визначити обсяг виробленої продукції, застосовувати виробничий метод. За умови, коли зробити це складно або неможливо, то застосовувати один з так званих прискорених методів, що сприятиме швидшому поверненню капітальних вкладень; б) інші основні засоби, які переважно становлять інфраструктуру підприємства (субрахунки 102, 103, 107, 108, 109). Сюди входять специфічні об'єкти, які можуть не брати безпосередньої участі у виробничому процесі, їх фактичну потужність важко визначити, вони не становлять питому частину

основних засобів на підприємствах (крім сільськогосподарських), тому для них вона пропонує застосовувати прямолінійний метод [2, с.56-57].

Висновки і перспективи. Гармонізація бухгалтерської та податкової концепцій амортизації сприятиме інноваційному розвитку підприємницької діяльності. ПКУ наблизив правила визначення амортизаційних відрахувань у податковому обліку до національних П(С)БО. На величину нарахованої амортизації суттєвий вплив має строк корисного використання. Надана свобода у вирішенні даного питання призвела до того, що на різних підприємствах для однакових об'єктів він може суттєво відрізнятись. Зарубіжний досвід нараховання амортизації, зокрема у Франції та Німеччині, прогресивним вважає підхід, коли на законодавчому рівні здійснюється поділ основних засобів на групи із встановленням строків корисного використання. Аналогічною була вітчизняна методика обліку в радянський період.

Список використаних джерел

1. Базилевич, В.Д. Історія економічних вчень [Текст] / В.Д.Базилевич. – К.: Знання, 2005. – 567с.
2. Банасько, Т.М. Окремі проблеми та напрямки удосконалення обліку основних засобів [Текст] / Т.М.Банасько // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія економіка і менеджмент. Збірник наукових праць, вип.9. – Одеса, 2015. – С.55-57.
3. Бутинець, Т.А. Основні засоби: точка зору економіста [Текст] / Т.А.Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. Вип.2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc-gum/ptmbo/2012_2/2.pdf (Дата звернення 20.05.15). — Назва з екрана.
4. Власюк, Г.В. Шляхи вдосконалення обліку основних засобів / Г.В.Власюк, О.І.Зиміна // Держава та регіони. – 2008. - №4. – с.32 – 36.
5. Городянська, Л.В. Амортизація: функції, фінансовий механізм управління, концептуальні підходи до розробки загальної методики обліку амортизації / Л.В.Городянська // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - №2. – С.57-68.
6. Довгопол, Н. Амортизація: предметна сутність і ступінь впливу на відтворення основних засобів / Н.Довгопол, М.Нестеренко //Бухгалтерський облік і аудит. - 2010. – №12. – С.3-13.
7. Єленчук, С.Г. Амортизація основних засобів – одне з найважливіших джерел інвестування / С.Г.Єленчук // Вісник Львівської ком-ної акадємії. – Серія економічна, випуск 16, 2004. – С. 204-208.
8. Монакин, В. Проблемы учета амортизации основных средств [Текст] / В.Монакин // Справочник экономиста. – 2007. – №8. – С.54-58.
9. Податковий кодекс України [Текст] : [офіц. текст] : за станом на 14.05.2015 р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2011. — № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. — Доступно з мережі інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Дата звернення 15.05.15). — Назва з екрана.
10. Політична економія [Текст] / за ред.Рибалкіна В.О., Бодрова В.Г. – К. : Академвидав, 2004. – 672 с.
11. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [Текст] : [офіц. текст] : за станом на 08.06.2015 р. / Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92 / Україна. М-во фінансів. – Спосіб доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (Дата звернення 15.05.15). — Назва з екрана.

References

1. Bazylevych, V.D. (2005). Istoriya ekonomichnykh vchen' [History of economic thought]. Znannya, 567.
2. Banas'ko, T.M. (2015). Okremi problemy ta napryamky udoskonalennya obliku osnovnykh zasobiv

[Some problems and directions of improvement of fixed asset]. *Scientific herald International Humanitarian University. Series of Economics and Management*, 9, 55-57.

3. Butynets', T.A. (2012). Osnovni zasoby: tochka zoru ekonomista [Fixed assets point of view of an economist]. *Theory and methodology of accounting, control and analysis*, 2. Available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc-gum/ptmbo/2012_2/2.pdf

4. Vlasyuk, H.V., O.I.Zymina (2008). Shlyakhy vdoskonalennya obliku osnovnykh zasobiv [Ways of improvement of fixed assets]. *State and regions*, 4, 32 – 36.

5. Horodyans'ka, L.V. (2004). Amortyzatsiya: funktsiyi, finansovyy mekhanizm upravlinnya, kontseptual'ni pidkhody do rozrobky zahal'noyi metodyky obliku amortyzatsiyi [Depreciation: functions, financial management mechanism, conceptual approaches to developing a common methodology accounting depreciation]. *Actual problems of economy*, 2, 57-68.

6. Dovhopol, N. Nesterenko, M. (2010). Amortyzatsiya: predmetna sutnist' i stupin' vplyvu na vidtvorennya osnovnykh zasobiv [Depreciation: substantive nature and degree of influence on the reproduction of fixed assets]. *Accounting and Auditing*, 12, 3-13.

7. Yelenchuk, S.H. (2004). Amortyzatsiya osnovnykh zasobiv – odne z nayvazhlyvishykh dzherel investuvannya [Depreciation of fixed assets - one of the major sources of investment]. *Bulletin of the Lviv Commercial Academy. - A series of economic*, 16, 204-208.

8. Monakyn, V. (2007). Problemy ucheta amortizatsii osnovnykh sredstv [Problems of accounting for depreciation of fixed assets]. *Directory economist*, 8, 54-58.

9. Tax Code of Ukraine. Available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

10. Rybalkin, V.A, Bodrov, V.G. ed. (2004). Politychna ekonomiya [Political Economy]. Kyiv: Akademydav, 672.

11. Position (Standard) 7 "Fixed Assets". Available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

УДК 657.1

JEL Classification M4

Ishchenko Yana

Cand. Sci. (Ekon), Assistant Professor, Department of accounting and reporting

Vinnitsya National Agrarian University, Vinnitsya, Ukraine

E-mail: Jana_2006@ukr.net

CONCEPTUAL APPROACHES OF CORPORATE ACCOUNTING BUSINESS STRUCTURES IN AGRICULTURAL SECTOR

Іщенко Яна

к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності

Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, Україна

E-mail: Jana_2006@ukr.net

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ КОРПОРАТИВНОГО ОБЛІКУ БІЗНЕС- СТРУКТУР В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ